

14 Mart Konuşması

**DİYARBAKIR - MARDİN - SİİRT TABİB ODASI'NIN 14 MART TIP
BAYRAMI MÜNASEBETİYLE DÜZENLEDİĞİ TOPLANTIDA
MERKEZ ONUR KURULU ÜYESİ
Dr. TARIK ZİYA EKİNCİ'NİN YAPTIĞI KONUŞMA**

Saygıdeğer meslekdaşlarım, geleceğin değerli hekim adayları ve saygıdeğer konuklar.

Tıp Bayramı münasebetiyle huzurunuzda bir konuşma yapma olanağı bulduğum için mutluyum. Bana bu olanağı sağlayan Tabib Odası Yönetim Kurulu'na teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Arkadaşlar; Meslek yaşamım boyunca gözlediğim bir gerçeği dile getirerek söze başlayacağım. Otuz yılı aşkın bir süreden beri, Tıp öğrencisi olarak, hekim olarak hemen her yıl ondört mart Tıp Bayramlarını izlemiş bulunuyorum. Öğrenciliğimde ve ilk meslek yaşamına başlarken kutladığımız Tıp Bayramlarıyla son on yılda kutlanan bayramları karşılaştırdığımızda gerek şekil, gerekse içerik bakımından büyük bir değişikliği ve dönüşümü gözlemek mümkündür. İlk yıllarda Tıp Bayramları coşkulu nutuklar, kutlama törenleri ve balolarla yapılırdı. Oysa son yıllardaki Tıp Bayramları Türkiye'nin büyük kentlerinde olduğu gibi bizde de toplumsal içerikli konuşmalarla, halk sağlığı ve toplum sorunları dile getirilerek kutlanmaktadır. Biraz evvel konuşan konuşmacı arkadaşlarım da halk sağlığının içinde bulunduğu perişan durumu ve ülkemizde yürürlükte olan sağlık politikasının halka karşı işlediğini vurgulayarak ciddi eleştirilerde bulundular. Bu değişiklik salt hekim topluluğu içinde gözlenen bir dönüşümün belirtisi değildir. Soruna bu biçimde bakıldığında yanlış sonuç çıkarmak kaçınılmazdır. Hekim topluluğunun sağlık sorunlarına bakış açısındaki bu değişim genel olarak toplumumuzdaki değişim ve gelişmenin hekim camiasındaki yansıması olarak görülmelidir. Bu gözlem bizi toplumsal sorunlar karşısında doğru düşünmenin koşullarını saptamaya ve toplumsal sorunlar karşısında da bilimsel düşünme alışkanlığını kazanmanın zorunlu olduğuna ulaştırır. Ülkemizde Tıp tahsili uzun, yıpratıcı ve çağdaş bilimin gereklerine uygun biçimde sürdürülen bir eğitim dalıdır. Her hekim laboratuvarında ve hasta başında bilimsel düşünme yetisine sahip olduğunu övünçle belirtmekten zevk almaktadır. Bunda haklıdır da. Gerçekten hekimlerimiz hasta başında, laboratuvarında genellikle ödünsüz biçimde bilimsel yöntemi kullanırlar. Fakat bu titizliklerini toplumsal sorunlar karşısında

gösterdiklerini iddia etmek oldukça güçtür. Konuya bir açıklık getirmek bakımından hergünkü hayatımızdan bazı örnekler vermekte yarar görüyorum.

Genellikle hekime müracaat eden hastalar ya da hasta sahipleri yüzeysel gözlemlerle kendilerince kurdukları neden - sonuç ilişkisi ile, hastalıklarını, çıkış nedenlerini ve gelişmesini açıklamayı bir alışkanlık haline getirmişlerdir. Örneğin, genç bir öğretmen bir akşam yediği çürük yumurtalardan bir gün sonra kabakulak olmuş ve daha sonra da orşit'e yakalanmıştır. Bu gözlemine dayanarak hastalığının nedenini yediği çürük yumurtalara bağlamakta ve hekimin bu hususu gözönünde bulundurmasını ısrarla istemektedir. Oysa hep biliriz, kabakulak virüsünün kuluçka dönemi en az onbeş gündür. Söz konusu hasta en az onbeş gün önce hastalık virüsünü almış bulunmaktadır. Hekim için hastanın iddiasının gerçekle hiçbir ilgisi yoktur ve bilimsel olarak bu hastalık onbeş gün önce bir başkasından alınan mikropla oluşmuştur.

Genç bir adam zorlu bir yürüyüşten sonra düşerek bir çalıya takılmış ve boynunun sağ tarafına saplanan sivri bir cisimle yaralandıktan sonra bilinç kaybına uğramış, daha sonra sağ tarafında tam bir hemipleji ve motris bir afazi oluşmuştur. Hasta sahipleri ısrarla hemipleji'nin ve afazi'nin nedenini boyuna batan sivri cisme bağlamakta, o alanda yapılacak bir girişimle hastalığın tedavisini isterler. Oysa hekim hasta sahiplerini dinledikten sonra gerçeğin anlatılan biçimde olamayacağını kesin olarak düşünür ve bu tabloyu oluşturan başka nedenlerin varlığını araştırıp bulmaya çalışır. Çünkü lezyon beynin sol tarafındadır. Hastanın tansiyonuna bakılır, kalbi dinlenir ve tablonun ya yüksek tansiyondan ya da valvül âfetinden kaynaklandığını saptamaya çalışır. Bu her iki durumda da hekimin davranışı bilimseldir, hastaların ya da hasta sahiplerinin gözlemleri ise tamamen yüzeysel bir değerlendirmenin ürünü olup gerçeği yansıtmaktan uzaktır.

Toplum sorunları karşısında bilimsel düşünme yetisine ulaşmamış ve bu alışkanlığı kazanmamış hekimlerin durumu tıpkı sözü edilen hasta ve hasta sahiplerinin yüzeysel değerlendirmeleri biçiminde ortaya çıkmaktadır. Bu da hekimin halkla bütünleşmesini, genel olarak halkın sorunlarına çözüm bulmadaki girişimlerinin başarısız kalması sonucunu doğurmakta ve toplumdaki soyutlanmasına yol açmaktadır. Toplum olayları karşısındaki bilim dışı tutumu bir örnekle açıklamak istiyorum. Kendi alanında son derece başarılı olan ve tıbbî çalışmalarında bilimsel yetisini ispatlamış saygıdeğer bir meslektaşımın bir toplumsal olay karşısındaki değerlendirmesini ve yargısını dile getirmek istiyorum. DGM Kanununun Parlamentoda görüşül-

düğü sıralarda ilerici kamuoyunda büyük tepkiler gösterilmiş ve DISK'e bağlı bazı sendikalar yasanın çıkmasını engellemek için direnişe geçmişlerdi. Diyarbakır'da da Genel-İş Sendikası bu amaçla direnişe geçmişti. Aslında kirli ve bakımsız olan Diyarbakır Şehrinde bu direnişle birlikte şehir âdeti bir çöp mezbeleliği haline gelmiş ve kara sinek istilâsına uğramıştı. Şehrimizde Kolera hastalığı andemik olarak yerleşik olduğundan bu süre içinde hasta sayısında bir artma olmuş, hastalığın büyük bir salgın yapacak bir patlama noktasına gelmesi korkusu herkeste yaygınlaşmıştı. Bu saygıdeğer hekim arkadaşımız duruma bakarak bu koşullarda Diyarbakır'da Genel-İş'e mensup işçilerin direnişe geçmesini bir hiyanet olarak niteliyordu. Acaba yüzeysel olarak doğru gibi görünen bu yargı bilimsel açıdan geçerli ve gerçeği yansıtan bir yargı mıydı? Diyarbakır'da su, kanalizasyon, ve benzeri çevre sağlık sorunlarını halkın sağlığını tehdit edici geri koşullar içinde bırakan ve her an bir salgın hastalığın patlak vermesine neden olan kimdir? Hep biliyoruz. Diyarbakır'da genel hijyen koşulları son derece ilkeldir. Kanalizasyon yoktur. Lağım sokağın sokak aralarında akmaktadır. İçme ve temizlenme suyu son derece yetersizdir. Sebze ve lağım sularıyla sulanmakta ve kuyular sokak aralarında akan lağım sularıyla bağlantılıdır. Bütün bu koşullara ek olarak halkta genel kültür düzeyi son derece düşüktür. Halk sağlık konularında en basit önlemleri dahi uygulayabilecek bir bilinçten yoksun bulunmaktadır. Bu şehrimizde halk hâlâ sağlıklı yaşıyorsa tamamen tesadüflere bağlı olarak yaşamaktadır. Uyguladığı Sosyo-Ekonomik politikayla Diyarbakır'ı bu derece ilkel koşullar içinde tutan Ege men sınıflar ve onların siyasî iktidarları halk sağlığını tehlike sınırları üzerinde tutarken birkaç günlük haklı direnişin halk sağlığını tehdit edeceğini söylemek gerçeği bir tarafa iterek yüzeysel ve bilim dışı bir değerlendirme yapmaktır. Bu durumda sorumlu olan yıllardan beri çevre sağlığı sorunlarına eğilmeyen ve halk sağlığını sömürü konusu yapan egemen sınıflarla onların siyasal iktidarlarıdır. İşte bilimsel yeteneğini hekimlik dalında ispatlamış olan saygıdeğer meslektaşımızın toplum sorunları karşısındaki bu bilim dışı tutumu genel olarak bilimsel düşünme alışkanlığına varmış kimselerin gözünde kabakulağı çürük yumurta yemeye bağlayan hastanın durumuna benzer. Bilim evrenseldir ve bir bütündür. Yalnız bir alanda bilimsel olmak tüm toplum sorunları karşısında bilim dışına düşmek bizleri halka karşı ve halktan soyutlamaya götürür. O halde bilimsel düşünme alışkanlığını yaşamın her alanına uygulamamız gerekmektedir.

Toplum sorunları karşısında bilimsel davranabilmek, toplumların genel gelişme dinamiğini kavramakla olasıdır. Hep biliyoruz. Toplumalarda sürekli bir değişme olmaktadır. Bu değişme hep ileriye ve

daha mükemmele doğru gitmektedir. İnsan toplumunun uzun bir tarih kesiti içindeki gelişmesine göz attığımızda bu değişimin ve ilerlemenin biçimini, mahiyetini kavramamız mümkündür. Köleci toplumdan günümüze kadar olan gelişmenin bugün insan toplumunu hangi düzeye getirdiği açıkça görülür. O halde insan toplumu durağan değildir, sürekli şekilde gelişme ve değişme içindedir. Acaba bu gelişmenin ve değişimin motor gücü nedir? Bu soruyu yanıtlamaya çalıştığımızda karşımıza sınıflı toplumların iç mücadelesi olgusu çıkar. Egemen sınıflar, egemenliklerini sürdürmek için toplumların durağan olduğu ve hiçbir şeyin değişmeyeceğini savunurlarken, ezilen sınıflar sürekli olarak yaşam koşullarını düzeltmek ve daha iyi bir toplum düzeni sağlamak için savaşım verirler. Günümüzde bu görevi işçi sınıfı vermektedir. İşçi sınıfı bilimden, bilimsel düşünceden ve gerçeklerden yanadır. Bilimsel olmanın gururunu ve özlemini taşıyan hekimlerin görevi de toplumsal sorunlar karşısında işçi sınıfının yanında yer almak ve sorunlara işçi sınıfının bakış açısıyla bakmaktır. Gerçekten hekimlerin genel talepleri ve bu taleplerin yaşama geçme yolundaki savaşimleri da bunu zorunlu kılmaktadır. Hekimler ne istemektedir?

Özgürce bir çalışma ortamı, bilimsel ve mesleki çalışma olanaklarının çağdaş normlara uygun bir düzeye getirilmesini, özlük işlerinin sağlam kıstaslara bağlanmasını, ödeme rejiminin dengeli ve adaletli olmasını isterler. Bunun için de siyasal iktidarlara ve onların arkasındaki tutucu güçlere karşı savaşım vermek zorundadırlar. Bu savaşımın başarısı, ve taleplerin demokratik güçler tarafından desteklenmesi ancak toplumun demokratikleşmesi ile mümkündür. Demokratik savaşım ileri boyutlara ulaştıkça ve demokrasi alanındaki kazanımlar geliştikçe bu sorunların benimsenip hayata geçmesi şansı artar. Demokrasinin ödünsüz savunucusu, demokratik mevzilerin korunup geliştirilmesi görevi işçi sınıfının görevidir. O halde hekim topluluğu olarak görevimiz işçi sınıfının demokrasi mücadelesinde ödünsüz bir şekilde yerimizi almayı gerektirir. Ben hekimim, tıp ilmiyle uğraşırım, beni tıp ilminden başka bir şey ilgilendirmez, biçimindeki bir davranış yaygınlık kazanırsa çağdaş tıp biliminin gereklerini de yerine getirme olanaklarından yoksun kalacağımız bir toplum düzeniyle karşılaşmak tehlikesi de gündemdedir. Egemen sınıflar egemenliklerini sürdürmek için gerektiğinde baskı rejimi uyguladıklarını da insanlığın yakın tarihinde canlı örnekleriyle görmekteyiz. Faşist düzenlerde bilim yapma olanağı kalmaz. Faşist iktidar kendi ideolojisine uygun bir çalışma yapılmasını ister. Alman Faşizminin egemen olduğu yıllarda Faşist iktidarın buyruğuna giren hekimler üstün ırk teorisini doğrulayacak bilim dışı çalışmalara zorlan-

mişlardır. Saf jermen ırkının geliştirilmesi için tıp ilmi başka ırkların kitle halinde imhasını onaylayan bir duruma düşürülmüştür. Toplu halde kısırlaştırmalar, toplu halde imha girişimleri hep hekimlere yaptırılmıştır. Demek ki salt hekim kalmak kendimizi toplumdan soyutlayarak yalnız tababet için yaşamak ve onun için çalışmak mümkün değildir.

Hekim toplumun sağlık içinde tutulmasını ve herkesin sağlık nimetlerinden eşit şekilde yararlanmasını ister. Bu arzusunun gerçekleşmesi ancak adaletli bir toplum düzeniyle olasıdır. Hep biliyoruz. Eğer bir toplumda temel düzenleyici araç kâr ise o toplumda kaynakların dağılımı da kâr esasına göre yapılır. Ülkemizde bugün temel düzenleyici kâr faktörüdür. Bundan dolayı Devlet eliyle yürütülmesine rağmen sağlık hizmetleri de kâr esasına göre dağıtılmaktadır. Sağlık hizmetlerinde genel olarak şehirlerle kırsal bölgelerde büyük bir dengesizlik vardır. Kırsal alanda yaşayan yurttaşlarımıza hemen hiçbir sağlık hizmeti götürülmemiştir. Keza bölgeler arasında da diğer ekonomik girişimlerde olduğu gibi sağlık hizmetlerinin dağılışında da büyük bir dengesizlik hüküm sürmektedir. Oysa insana değer veren ve ekonomik kaynakları toplumsal ihtiyaçlara göre dağıtan plânlı ekonominin egemen olduğu toplumlarda tüm kaynaklar gibi sağlık hizmetleri de ihtiyaca göre dağıtılır. Hekimler insana ve insan sağlığına büyük önem veren bir meslek mensubu olduklarından, özellikle sağlık hizmetlerinin, beslenme ve barınma olanaklarının toplumun ihtiyacına göre dengeli bir şekilde dağılmasını isterler. Böyle bir isteğin mücadelesini ve böyle bir adaletli toplum düzeni kurulmasının kazgasını veren temel güç işçi sınıfıdır. Bu da hekimlerin temelde işçi sınıfının yanında yer almasını ve onunla birlikte hem demokrasi hem de adaletli bir toplum düzeni için savaşıma vermesini zorunlu kılmaktadır.

Konumu itibariyle işçi sınıfı ve toplumun diğer demokratik güçlerinin yanında yer alması gereken hekimleri bu savaşımdan uzak tutmak için egemen sınıflar tarafından hekimlere yönelik amansız bir ideolojik mücadele verilmektedir. Hekimlere farklı ödeme rejimleri uygulayarak, onlara serbest çalışma olanağı sağlayarak, hattâ özel hastahane kurma fırsatı yaratarak hekimlerin bireyci bir tavır içerisine girmesini sağlamaya çalışmaktadırlar. Hekimler arasında hastahane açabilmek ve yüksek kazançlı muayene hekimliği yapabilmek mahdut sayıdaki hekimlerin tekelindedir. Genel olarak hekimler devletin sağlık kuruluşlarında maaşlı olarak çalışmak zorundadırlar. Aynı konuma sahip hekimlerin farklı kuruluşlarda çok değişik ücretlerle çalıştırılması da hekimleri dolgun ücretli bir işe geçebilmek için bireysel olarak savaşıma vermeye ve siyasal iktidarlarla bütün-

leşmenin yollarını aramaya zorlamaktadır. Hekimlerin dayatılan bu durumu aşarak toplumdaki konumlarına uygun tarihsel misyonlarını yerine getirebilmeleri ancak örgütlü bir güç haline gelmeleriyle mümkündür. Toplumdaki genel uyanış nedeniyle halkın sağlık hizmetlerinden yararlanmak için siyasal iktidarlara yönelik baskıları ve talepleri arttıkça bu şikâyetler karşısında hekimlere yönelik bir husumetin yaygınlaştırılmasına çalıştığını da görmekteyiz. Bugün gerek kırsal alanlara, gerekse geri kalmış yörelere sağlık hizmetlerinin götürülemediğinin tek nedeni olarak hekimlerin büyük şehirlerde yoğunlaşma isteği ve geri kalmış yörelere gitmek istemeyişleri gösterilmektedir. Gerek Parlamentoda gerekse egemen sınıfların siyasal parti toplantılarında bu konu sık sık dile getirilmekte ve hekimlerin büyük şehirlerde daha iyi yaşama arzusuna kapılmış olmaları ya da yurtdışına gitmeleri sağlık hizmetlerinin aksama nedeni olarak gösterilmekte ve hekimlere en ağır saldırılar yapılmaktadır. Oysa sağlık hizmetlerindeki dengesizliğin baş nedeni toplumda egemen olan kâr faktörünün düzenlediği anamalcı, diğer deyimle Kapitalist düzendir. Hizmetlerin ve nimetlerin adaletli bir şekilde dağıtıldığı bir toplum düzeninde hekimin kendisine düşen görevi zevkle ve özveri ile yapacağına kuşku yoktur.

Egemen sınıflar ve onların siyasal iktidarlarınca hekimlik mesleği ile ve hekimlere yönelik ideolojik saldırılara karşı koyabilmenin tek yolu örgütlü çalışmadır. Bu gün hekimlerin yasa ile kurulmuş bir örgütleri vardır. Hep bildiğimiz gibi bu örgüt Türk Tabipler Birliği'dir. Ülkemizde kurulu en eski meslek örgütlerinden birisidir. Önemli olan bu örgütü güçlendirmek ve ona sahip çıkmak işlevini yapmasını sağlamaktır. Bölgemizde beşyüzü aşkın hekim olduğu halde Tabip odasının kongreleri genellikle yirmi - otuz üye ile yapılmaktadır. Buna rağmen odamız kongrelerinde burjuvazinin ideolojik saldırılarına karşı ülke çapında yankı ve ilgi uyandıran önemli kararlar alınmıştır. Örneğin hekimlere uygulanan farklı ödeme rejimlerine son verilerek hekimlerin terfilerinde ve tayinlerinde bilimsel çalışma ve başarı ölçütü esas alan bir sistemin, siyasal iktidardan bağımsız olarak oluşturulacak Yüksek Hekimler Kurulu aracılığıyla yapılmasının zorunlu olduğu, Diyarbakır - Mardin - Siir Tabip Odası Genel Kurulu tarafından önerilmiştir. Bu karar hem Konsey tarafından hem de Türk Tabipler Birliği Genel Kurulu tarafından aynen benimsenmiştir. Sağlık haftası ve sağlık kurultayı münasebetiyle tüm odaların yöneticileri ile birlikte konsey başkanı tarafından bu görüşün savunulduğunu ve günlük basından izlemekteyiz. Bütün hekimlere devlet kuruluşlarında zorunlu hizmet yaptırılması ilkesi de bizim Oda'nın önerisidir. Bu öneri Tabipler Birliği Genel Kurulunda ideolojik etkinliği belirtilerek güçlü

bir savunma ile kabul ettirilmiştir. Burjuvazinin hekimleri kendi menfaatlerini düşünen ve toplumsal kaygıları olmayan bir topluluk gibi göstermeye çalışması karşısında zorunlu hizmeti benimsemek ve bunu savunmak tutarlı demokrat ve yurtsever olmanın, zorunlu bir koşulu olarak karşımıza çıkmaktaydı. Böylece burjuvazinin elinden etkin bir ideolojik aracı almış oluyorduk. Görüldüğü gibi hekimlere yönelik ideolojik saldırıların karşılanması, bunların gerçek yüzünün ortaya çıkarılması, ancak örgüt sayesinde mümkün olabilmektedir. Buna benzer pek çok sorunun zamanında çözümlenmesi ve karşı tedbirlerin ortaya konulması sağlam ve etkili, aynı zamanda güçlü bir örgütün görevidir. Hekimlerin üniversite sonrası eğitim sorunları ekonomik ve özlük sorunları da ancak böyle bir örgüt aracılığıyla çözüme kavuşturulabilir. Bu nedenlerle hekim arkadaşlarımla kendi mesleki örgütleri olan Tabip Odalarına sahip çıkmalarının önemli bir görev olduğunu belirtmek isterim.

Toplumdaki genel değişme zorunlu biçimde eğitim sistemine de yansımaktadır. Bu ilişkiyi görmeden eski eğitim yöntemlerine bağlılıkta direnmenin büyük sakıncalar doğuracağı kaçınılmazdır. Bizim öğrenciliğimiz ve asistanlığımız yıllarında hocaların her söyledikleri tartışmasız olarak kabul edilirdi. Gerek tıp bilimini ilgilendiren konularda, gerekse toplumsal konularda hocalarımızın ağızından çıkan her fikir kutsaldı, ve doğruyu yansıttığı sanılırdı. Hele asistanlar yalnız bilimsel çalışmada değil hocanın özel işlerinde de çalışmaya mecbur tutulan ve bunu itirazsız kabul eden bir konuma sahiptiler. Oysa günümüzde eğitim karşılıklı tartışmayı bilgi alışverişini zorunlu kılan sevgi ve saygıya dayalı bir anlayış içinde yürütülmesi gereken bir öz kazanmıştır. Öğretim görevlisi söylediği herşeyin tartışmasız benimsenmesini isteyemez ve istememelidir. Öğrencinin inceleme ve araştırmaya yöneltmesi ve tartışmalı eğitim yönteminin uygulanması çağdaş eğitimin zorunlu koşulu haline gelmiştir. Oysa Diyarbakır Tıp Fakültesi'nde öğretim görevlileri bu gelişmeden ve değişmeden habersiz, kendi öğrencilik dönemlerinin klasik eğitim sistemini uygulamaktadırlar. Öğrenci ve asistan kişiliği olmayan emir kulu muamelesi görmektedir. Bu da ister istemez gerek eğitim çalışmalarında gerekse yönetim alanında önemli sorunların çıkmasına neden olmaktadır. Mesleki çalışma dışında bilimsel düşünme ve değerlendirme alışkanlığına erişmemiş kimselerin kaçınılmaz durumu burada da karşımıza çıkmaktadır. Bugün Diyarbakır Tıp Fakültesi'nde yönetimdeki zorlukların sürüp gitmesi ve çözüm olarak polisiye önlemlerin dışında bir çözüm bulunamayışının başlıca nedeni bu değişimi kavramadaki yetersizliktir.

Günümüzde üniversiteler ve bünyelerindeki tıp fakülteleri özerklik hakkına sahiptirler. Üniversitelere özerklik hakkının tanınması diğer bir deyimle bu kuruluşların siyasal iktidarlardan bağımsız olarak çalışma olanağına kavuşması toplumumuzdaki genel demokratik mücadelenin bir ürünüdür. Bu hakkın kazanılması için başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokratik güçlerin yıllarca süren bir mücadelesi gerekmiştir. Ve kazanılan bu hak toplumun bilim nimetlerinden özgürce yararlanmasını sağlamak içindir. Özerklik her zaman siyasal iktidara karşı kullanılması gereken bir kavramdır. Halka karşı ve yönetilen üniversite camiasına karşı kullanılması hiçbir zaman söz konusu olamaz ve özerklik kavramı böyle bir uygulamaya kapalıdır. Oysa bazı gözlemler Diyarbakır Tıp Fakültesinde özerklik kavramının siyasal iktidarla bütünleşilerek halka, öğrencilere, ve fakülteadaki görevli personele karşı kullanıldığını göstermektedir. Örneğin Diyarbakır'da Koleranın andemik olarak yerleştiğini bilmeyen ve yaz aylarında tehlikeli boyutlara ulaştığından haberdar olmayan kimse kalmadığı halde tıp fakültesi bu gerçeği siyasal iktidarın isteğine göre ısrarla gizlemeye çalışmıştır. Siyasal iktidarın küçük hesaplarla bu tehlikeyi gizlemeye çalışmasına araç olmak özerklik kavramını halka karşı kullanma anlamına geldiği açıktır. Bu olgu karşısında tıp fakültesi yetkililerinin görevi kolera tehlikesini bütün ayrıntılarıyla açıklamak, nedenlerini sergilemek ve alınacak önlemleri ortaya koymaktır. Özerk bir üniversitenin özerk bir fakültesi hiç kimse- den çekinmeden bu konuda bir kamuoyu oluşturduğu takdirde halkın desteği ve demokratik baskısı ile siyasî iktidarların süratle gerekli önlemleri almasını sağlayabilirdi. Bunun yapılmamış olması, bugün hâlâ kolera tehlikesinin artan boyutlarda sürüp gitmesine neden olmuştur.

Bugün fakülte yönetimi sağlıklı ve sürekli bir eğitim sürdürememenin sıkıntısını çekmektedir. Bu sıkıntılı durumu polisiye yöntemlerle gidermeye çalışırken bir çıkmazdan öbürüne düşmektedir. Örneğin, Türkiye'de ilk tıp fakültesinin açıldığı günden bugüne kadar hiçbir dönemde ondört mart günü fakültelerde ders yapılmamış, öğretim üyesiyle, öğrencisiyle, hayata atılmış hekimlerle, tüm tıp camiası geleneksel tıp bayramına katılmışlardır. Oysa bugün Diyarbakır Tıp Fakültesi Yönetim Kurulu, ondört mart Tıp Bayramı münasebetiyle bir kutlama toplantısı yapılmamasına karar vermiştir ve bugün fakülte- de eğitim yapılmaktadır. Bu kararın alınmasına, toplantıda çıkabilecek bir huzurusuzluk yada güvenliğe ilişkin bir sorunun çıkabileceği, neden olarak düşünülmüştür. Oysa böyle toplantılar sorunların tartışılarak çözümleneceği bir yerdir. Her eleştiri özgürce burda yapılabilmeli ve yanıtı da özgürce verilebilmelidir. Sorunun çözümü

böyle bir özgür tartışma ortamının yaratılması ile mümkündür. Diyarbakır tıp fakültesi yöneticileri eski osmanlı maarif nazırlarından birinin «şu okullar olmasaydı osmanlı maarifini gül gibi idare ederdim» zihniyetiyle hareket etmektedirler. Oysa fakülte var olduğu sürece öğrenciler de olacak, fakültenin ve öğrencilerin problemleri de olacaktır.

Hekim eğitimi de dahil olmak üzere, hekimlerin ve hekimlik mesleğinin tüm sorunlarının görüşülüp tartışıldığı ve bunlara özgürce çözüm arandığı yer, tabipleri bünyesinde toplayan tabib odalarıdır. Tıp Fakültesinin saygıdeğer öğretim üyeleri de kabul buyurlarsa her şeyden önce hekimdirler ve tabib odasının üyeleridirler. Bu odaya sahip çıkmak ve odanın etkinlik sağlamasını kazanmak onların da görevidir. Bu kuruluşu yok farzederek ona sırt çevirmek hiçbir şeyi çözmez. Bugün diğer bölgelerin tabib odalarında tıp fakültesi öğretim üyelerinin severek görev aldıklarını ve bu kuruluş bünyesinde başarılı hizmetler yaptıklarını görmekteyiz. İstanbul, Ankara, İzmir Tabib Odalarında olduğu gibi konseyde de saygıdeğer öğretim üyesi arkadaşlarımız vardır. İzmir Tabib Odası Başkanı Profesör Veli LÖK değerli bir bilim adamıdır. Ondört Mart toplantılarına yeni bir içerik kazandıran ciddi çalışmaların yöneticisidir. Ankara'da, İzmir'de bu arkadaşlarımızın öncülüğündeki tabib odalarının düzenlediği sağlık kurultayı haftası sağlık sorunlarımızı bütün yönleriyle açıklayan ve halk yararına sağlık politikasının ilkelerini belirleyecek olan bir çalışmayı başarıyla sürdürmektedirler. Artık örgütlü çalışmanın yararını kavramanın zamanı gelmiş geçmektedir. Bölgemizde yeterli sayıda ve üstün nitelikli meslektaşlarımız vardır. Örgütlü çalışma bilincine eriştiğimizde diğer odaların çalışmalarına paralel bir çalışma içine girmemiz mümkündür. Bugün Diyarbakır, Mardin, Siirt Tabib Odası Yönetim Kurulu hepimizin iftihar edebileceği demokrat ve ilerici nitelikli arkadaşlardan oluşmuştur. Bu arkadaşlarımızın iyiniyetli çabalarına destek olmalıyız. Bilimsel davranma gereği ve sorunlarımızın çözümü için bu demokrat yönetimin çalışma şevkini kıracak yanlış davranışlardan sakınmamız gerekir. İlerici ve bilimsel olmanın baş koşulu her demokratik hareketin yanında olmaktır. Tabib Odasının düzenlediği bu toplantıya karşı tavır almak ya siyasal iktidarla bütünleşerek uzlaşmacı bir nedenle ya da tam tersine, çalışmaların yetersizliği ve yeterince devrimci öz taşımadığı gerekçesiyle yapılmıştır. Her iki davranış da aynı kapıya çıkmakta ve demokratik bir hareketi sabote etme sonucunu doğurmaktadır. Bu davranışların bilime ters düştüğünü konuşmamızın başından beri yaptığımız gibi kendi meslek alanımızdaki bir bilimsel gerçekle paralellik kurarak açıklayabiliriz. Hep bildiğimiz gibi hastalıkların tedavisinde kullandığımız

ilâçlar hastalığın özelliğine, organizmada yaptığı tahribata, hastanın tahammülüne göre optimal dozlarda kullanılır. Bu, ilâçla tedavinin temel bilimsel kuralıdır. Etkin bir ilâcı çok yüksek dozlarda kullandığımız zaman hastanın ölümüne neden oluruz. Aynı şekilde seçilen uygun ilâcı çok küçük bir dozda uyguladığımızda hastalığı tedavi etmemiz mümkün olamayacağından bu sefer de hastayı etkisi altında tutan hastalık nedeniyle kaybederiz. Her iki halde de kaybedilen hastanın hayatıdır. Bu karşıt iki hatalı tutum aynı sakıncalı sonucu doğurmaktadır. Böylece bilimsel düşüncenin bir başka ögesini sergilemiş bulunuyoruz. Bilimsel davranmak uzlaşmacılığa düşmeden ve maceracılığı dışlayan bir tavır olmalıdır. Konumuzda iyi niyetli, demokrat nitelikli Tabip Odasının bugünkü girişiminin fakülte yönetimi tarafından engellenmesi uzlaşmacı bir politikanın ürünü olarak, öğrencilerin ilericilik ve devrimcilik adına protesto eylemi de goşist bir tavır olarak karşımıza çıkmaktadır. Her iki eylem de aynı sonuca varmıştır: Tabip Odasını zaafa uğratmak.

Konuşmalarımı özetlersem; meslek çalışmaları dışında tüm toplum sorunları karşısında bilimsel davranma ve düşünme alışkanlığına erişmek için de mutlaka örgütlü çalışmamız zorunludur. Bugün için mesleki örgütümüz Tabip Odasıdır. Tabip Odasının çalışmalarına katılmamız ona etkinlik ve güç sağlamamız hepimizin görevidir. Bu görevleri bilinçle yerine getireceğimiz inancıyla hepimizi yürekten, saygılarla selâmlarım.